

1. โครงการเรียนรู้ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน จากทฤษฎีแห่งดินและน้ำ สู่ทางรอดแห่งอนาคต

2. ความสอดคล้องกับจุดเน้นการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

- ด้านที่ 1 พลิกโฉมระบบการเรียนรู้สู่ความยืดหยุ่น เชื่อมโยง และไร้รอยต่อ

ข้อที่ 1.1 ยกระดับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง และทักษะที่จำเป็น สร้างทางเลือกที่หลากหลายและยืดหยุ่น เชื่อมโยงรูปแบบการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและไร้รอยต่อ

- สอดคล้องกับพันธกิจของ สกร.ระดับอำเภอ ข้อที่ 1 จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ที่มีคุณภาพ เพื่อยกระดับการศึกษา พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสม พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม ในศตวรรษที่ 21 และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

- สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มาตรฐานการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง ด้านที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง ประเด็นที่ 1.1 ผู้เรียนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง มีคุณลักษณะเป็นไปตามเกณฑ์การจบหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และประเด็นที่ 1.2 ผู้จบหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง สามารถนำผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

3. หลักการและเหตุผล

ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ได้ส่งผลให้เกิดปัญหาความไม่มั่นคงทางทรัพยากร โดยเฉพาะปัญหาดิน น้ำ ป่าไม้ และวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน แนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นการเติบโตทางวัตถุเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถตอบโจทย์ความยั่งยืนในระยะยาวได้ จึงจำเป็นต้องมีองค์ความรู้และแนวคิดที่สมดุล สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง “ศาสตร์พระราชา” เป็นองค์ความรู้และแนวทางการพัฒนาที่ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงศึกษาค้นคว้า ทดลอง และพระราชทานแก่พสกนิกรไทย เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างเป็นระบบ โดยมีรากฐานสำคัญจาก “ทฤษฎีแห่งดินและน้ำ” ซึ่งถือเป็นปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิตและการผลิตทางการเกษตร อันนำไปสู่แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ ศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ การอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ตามแนวคิด ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ตลอดจนหลักการทรงงานและระบบสหกรณ์ ซึ่งล้วนเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้แก่ชุมชนและประเทศชาติ

หลักสูตร “ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน จากทฤษฎีแห่งดินและน้ำ สู่ทางรอดแห่งอนาคต” พัฒนาขึ้น เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการน้อมนำศาสตร์พระราชามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต การทำงาน และการพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสม อันจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า และการพัฒนาที่สมดุลในทุกมิติ ดังพระปฐมบรมราชโองการ “สืบสาน รักษา ต่อยอด” พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้และความเข้าใจศาสตร์พระราชา และศาสตร์เฉพาะด้านต่าง ๆ อย่างถูกต้อง
2. เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการน้อมนำศาสตร์พระราชา โดยเฉพาะแนวคิดด้านดินและน้ำ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม
3. เพื่อปลูกฝังทัศนคติและจิตสำนึกในการพึ่งพาตนเอง การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

5. เป้าหมาย

5.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งสิ้น จำนวน 6 คน ดังนี้

1. ประชาชนตำบลจันทิมา จำนวน 1 คน
2. ประชาชนตำบลประชาสุขสันต์ จำนวน 1 คน
3. ประชาชนตำบลช่องลม จำนวน 1 คน
4. ประชาชนตำบลลานกระบือ จำนวน 3 คน

5.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 80 มีความรู้ ความเข้าใจศาสตร์พระราชา และศาสตร์เฉพาะด้านต่าง ๆ อย่างถูกต้อง น้อมนำศาสตร์พระราชาด้านดินและน้ำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถพึ่งพาตนเองได้ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

6. วิธีการดำเนินการ

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. สสำรวจข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน/กลุ่มเป้าหมาย	เพื่อให้ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริง	ประชาชน	6 คน	ต.จันทิมา, ช่องลม, ประชาสุขสันต์, ลานกระบือ	15 – 26 ธันวาคม พ.ศ. 2568	-
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ/เสนอความเห็นชอบ	เพื่อจัดลำดับความสำคัญและให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	ครู ศกร.	5 คน	สกร.ระดับอำเภอ ลานกระบือ	5 – 9 มกราคม พ.ศ. 2569	-

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
3. จัดหาหรือพัฒนาหลักสูตร/ ขออนุมัติโครงการฯ/ จัดหาวิทยากรและเตรียมสื่อการเรียนรู้	เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	ครู ศกร.	5 คน	สกร.ระดับอำเภอ อ.ลานกระบือ	12 – 30 มกราคม พ.ศ. 2569	-
4. ดำเนินการจัดกิจกรรม - บรรยายให้ความรู้ - ระดมความคิด - บทบาทสมมติ - สรุปความรู้	เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของกลุ่มเป้าหมาย/ เพื่อให้กิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์	ประชาชน	6 คน	ศกร.ระดับตำบล ตำบลจันทิมา	6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569	2,400.-
5. นิเทศติดตามและประเมินผล/ รายงานผลการดำเนินการ	เพื่อทราบปัญหา/ อุปสรรคของการดำเนินการ/ พัฒนางานในครั้งต่อไป	- ผู้รับผิดชอบ - ผู้นิเทศ	5 คน 4 คน	- ศกร.จันทิมา - สกร.ระดับอ.ลานกระบือ	6 – 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569	-

7. วงเงินงบประมาณทั้งโครงการ

- ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ผลผลิตผู้รับบริการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง งบดำเนินงาน รหัส งบประมาณ 20334332005002000000 กิจกรรมหลัก 203346900032000000 แหล่งของเงิน 6911200 ภายในวงเงิน 2,400 บาท (-สองพันสี่ร้อยบาทถ้วน-) รายละเอียดดังนี้

1. ค่าตอบแทนวิทยากร	1 คน X 200 บาท X 6 ชม.	= 1,200 บาท
2. ค่าอาหารกลางวัน	6 คน X 100 บาท X 1 มื้อ	= 600 บาท
3. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	6 คน X 25 บาท X 2 มื้อ	= 300 บาท
4. ค่าวัสดุ		= 300 บาท

8. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมหลัก	ไตรมาสที่ 1 (ต.ค.-ธ.ค.68)	ไตรมาสที่ 2 (ม.ค.-มี.ค.69)	ไตรมาสที่ 3 (เม.ย.-มิ.ย.69)	ไตรมาสที่ 4 (ก.ค.-ก.ย.69)
ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2569 1. สํารวจข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการ 2. ดำเนินการจัดกิจกรรมบรรยายให้ความรู้/ระดมความคิด/ บทบาทสมมติ/ สรุปความรู้/ ประเมินความพึงพอใจ 3. นิเทศติดตามและประเมินผล 4. สรุปผลการดำเนินการและรายงานผลการจัดกิจกรรมเสนอต่อผู้บริหาร	-	2,400.-	-	-

.../ผู้รับผิดชอบโครงการ

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

9.1 นางสาวมัทนา บำรุงเชื้อ	ตำแหน่ง ครู ศกร.
9.2 นางประดับ นาทาม	ตำแหน่ง ครู ศกร.
9.3 นางวัชรพร วัฒนราษฎร์	ตำแหน่ง ครู ศกร.
9.4 นางเนาวรัตน์ คันสร	ตำแหน่ง ครู ศกร.
9.5 นางสาวไกล่รุ่ง พลกล้า	ตำแหน่ง ครู ศกร.

10. เครือข่าย

- ผู้นำท้องที่/ท้องถิ่นตำบลจันทิมา

11. โครงการที่เกี่ยวข้อง

-

12. ผลลัพธ์ (Outcomes)

- ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ ความเข้าใจศาสตร์พระราชา และศาสตร์เฉพาะด้านต่าง ๆ อย่างถูกต้อง สามารถพึ่งพาตนเอง ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม

13. ดัชนีตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ

13.1 ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)

1) ร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา และศาสตร์เฉพาะด้านต่าง ๆ อย่างถูกต้อง สามารถอธิบายแนวทางการน้อมนำศาสตร์พระราชาด้านดินและน้ำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

2) ร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงพฤติกรรมหรือแนวคิดในการพึ่งพาตนเอง และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืน

13.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)

1) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนำความรู้ด้านศาสตร์พระราชา โดยเฉพาะศาสตร์ด้านดินและน้ำ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตจริงอย่างเหมาะสม

2) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมหรือแนวปฏิบัติที่สะท้อนการพึ่งพาตนเอง และการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและคุ้มค่า ตระหนักและมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาสังคม

14. การติดตามและประเมินผลโครงการ

- ประเมินผลระหว่างดำเนินการ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการเรียนรู้ “ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน จากทฤษฎีแห่งดินและน้ำ สู่ทางรอดแห่งอนาคต”

..... ผู้เสนอโครงการฯ

(นางสาวมัทนา บำรุงเชื้อ)

ครู ศกร./งานการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

..... ผู้เห็นชอบโครงการฯ

(นางนฐทรศน์ ศรีลาจันทร์)

หัวหน้ากลุ่มจัดการเรียนรู้

..... ผู้เห็นชอบโครงการฯ

(นางสาวมานัส เพชรรัตน์)

แผนงาน/นักวิชาการศึกษา

..... ผู้อนุมัติโครงการฯ

(นายณัฐพงศ์ แก้วทุ่ง)

ครู รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอลานกระบือ

.../กำหนดการโครงการฯ

กำหนดการจัดอบรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
โครงการเรียนรู้ “ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน จากทฤษฎีแห่งดินและน้ำ สู่ทางรอดแห่งอนาคต”
วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569

ณ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบลจันทิมา หมู่ที่ 2 ตำบลจันทิมา อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

เวลา	กิจกรรม
08:00 – 08:45 น.	- ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมกิจกรรม
08:45 – 09:00 น.	- พิธีเปิดโครงการเรียนรู้ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน : จากทฤษฎีแห่งดินและน้ำ สู่ทางรอดแห่งอนาคต
09:00 – 10:00 น.	- ให้ความรู้หัวเรื่องที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงาน 23 ประการ 1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ 2. กิจกรรมระดมความคิดจากกรณีตัวอย่างความล้มเหลวของโครงการหนึ่งในอดีต แล้วให้ผู้เรียนวิเคราะห์ว่าหากนำหลักการทรงงานข้อใดไปใช้จะทำให้โครงการนั้นสำเร็จ พร้อมนำเสนอ (โดยวิทยากร : นายเศรษฐโชค อยู่ครอบ)
10:00 – 11:15 น.	- ให้ความรู้หัวเรื่องที่ 2 เกษตรทฤษฎีใหม่ : หลักการเกษตรยั่งยืนของเกษตรกรไทย 1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ 2. กิจกรรมระดมความคิด "ผังชีวิตพอเพียง" : ใช้กระดาษ A3 และอุปกรณ์วาดภาพ จำลองโจทย์ขนาดพื้นที่ดินที่จำกัด แล้วให้ผู้เรียนออกแบบการจัดการพื้นที่ตามสัดส่วนของเกษตรทฤษฎีใหม่ พร้อมนำเสนอ (โดยวิทยากร : นายเศรษฐโชค อยู่ครอบ)
11:15 – 12:00 น.	- ให้ความรู้หัวเรื่องที่ 3 ศาสตร์การจัดการน้ำ (ฝาย เขื่อน ฝนหลวง แก้มลิง) 1. บรรยายให้ความรู้ 2. กิจกรรม "สายธารแห่งชีวิต" : ใช้แบบจำลองหรือ Infographic เรียงลำดับขั้นตอนการจัดการน้ำ แล้วให้ผู้เรียนวิเคราะห์ว่าหากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปจะเกิดผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรอย่างไร (โดยวิทยากร : นายเศรษฐโชค อยู่ครอบ)
12:00 – 13:00 น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน
13:00 – 14:30 น.	- ให้ความรู้หัวเรื่องที่ 3 ศาสตร์การจัดการน้ำ (ฝาย เขื่อน ฝนหลวง แก้มลิง) (ต่อ) กิจกรรม "สายธารแห่งชีวิต" : ใช้แบบจำลองหรือ Infographic เรียงลำดับขั้นตอนการจัดการน้ำ แล้วให้ผู้เรียนวิเคราะห์ว่าหากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปจะเกิดผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรอย่างไร (โดยวิทยากร : นายเศรษฐโชค อยู่ครอบ)

.../หัวเรื่องที่ 4 ศาสตร์การจัดการป่าฯ

เวลา

14:30 – 15:45 น.

กิจกรรม

- ให้ความรู้หัวเรื่องที่ 4 ศาสตร์การจัดการป่า

(ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง)

1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้

2. กิจกรรม "ออกแบบป่าในบ้าน" : ผู้เรียนเลือกกรวยซื้อต้นไม้ 10 ชนิด แล้วจัดกลุ่มตามรูปแบบป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง

3. กิจกรรมตอบคำถาม (โดยวิทยากร : นายเศรษฐโชค อยู่ครอบ)

15:45 – 16:30 น.

- ให้ความรู้หัวเรื่องที่ 5 ศาสตร์การบริหารจัดการ (สหกรณ์และการพึ่งพาตนเอง)

1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้

2. กิจกรรมบทบาทสมมติ "รวมกลุ่มแก้จน" : จำลองสถานการณ์พ่อค้าคนกลางกดราคาผลผลิต แล้วให้ผู้เรียนสวมบทบาทสมาชิกในชุมชน

ที่ต้องประชุมกันเพื่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์หรือสหกรณ์เพื่อหาทางออกร่วมกัน (โดยวิทยากร : นายเศรษฐโชค อยู่ครอบ)

- ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ ปิดโครงการฯ

หมายเหตุ : - พักรับประทานอาหารว่าง เวลา 10:30 – 10:45 น. และเวลา 14:30 – 14:45 น.

- กิจกรรมนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

หลักสูตรฝึกอบรม “ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
จากทฤษฎีแห่งดินและน้ำ สู่ทางรอดแห่งอนาคต” จำนวน 6 ชั่วโมง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอลานกระบือ

ความเป็นมา

ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ได้ส่งผลให้เกิดปัญหาความไม่มั่นคงทางทรัพยากร โดยเฉพาะปัญหาดิน น้ำ ป่าไม้ และวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน แนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นการเติบโตทางวัตถุเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถตอบโจทย์ความยั่งยืนในระยะยาวได้ จึงจำเป็นต้องมีองค์ความรู้และแนวคิดที่สมดุล สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง “ศาสตร์พระราชา” เป็นองค์ความรู้และแนวทางการพัฒนาที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงศึกษาค้นคว้า ทดลอง และพระราชทานแก่พสกนิกรไทย เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างเป็นระบบ โดยมีรากฐานสำคัญจาก “ทฤษฎีแห่งดินและน้ำ” ซึ่งถือเป็นปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิตและการผลิตทางการเกษตร อันนำไปสู่แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ ศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ การอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ตามแนวคิด ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ตลอดจนหลักการทรงงานและระบบสหกรณ์ ซึ่งล้วนเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้แก่ชุมชนและประเทศชาติ

หลักสูตร “ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน จากทฤษฎีแห่งดินและน้ำ สู่ทางรอดแห่งอนาคต” พัฒนาขึ้น เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการน้อมนำศาสตร์พระราชามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต การทำงาน และการพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสม อันจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า และการพัฒนาที่สมดุลในทุกมิติ ดังพระปฐมบรมราชโองการ “สืบสาน รักษา ต่อยอด” พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต

หลักการของหลักสูตร

เป็นหลักสูตรที่มุ่งจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึก ตระหนัก และเห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเอง ชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการนำศาสตร์พระราชา และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน รู้จักความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ส่งผลให้สังคมและชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ยั่งยืน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจศาสตร์พระราชา และศาสตร์เฉพาะด้านต่าง ๆ อย่างถูกต้อง
2. เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการน้อมนำศาสตร์พระราชา โดยเฉพาะแนวคิดด้านดินและน้ำ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาพื้นที่หรือชุมชนของตนเองได้อย่างเหมาะสม
3. เพื่อปลูกฝังทัศนคติและจิตสำนึกในการพึ่งพาตนเอง การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมไปสู่ความมั่นคงและยั่งยืน

เป้าหมาย ประชาชนทั่วไป โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ประชาชนทุกช่วงวัย

2. กลุ่มเปราะบาง ประชากรวัยเรียนที่ไม่ได้เรียน (ผู้พลาดโอกาส ตกหล่น เด็กออกกลางคัน ผู้พิการ ความต้องการจำเป็นพิเศษ และกลุ่มเสี่ยงหลุดออกจากระบบการศึกษา)

ระยะเวลา จำนวน 6 ชั่วโมง

1. ภาคทฤษฎี 2 ชั่วโมง 30 นาที

2. ภาคปฏิบัติ 3 ชั่วโมง 30 นาที

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขอบข่ายเนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	เศรษฐกิจพอเพียง และหลักการทรงงาน 23 ประการ	1. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์การนำหลักพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้ 2. ผู้เรียนสามารถนำหลักการ "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้	1. เศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในระดับครอบครัวและองค์กร 2. ความหมายและตัวอย่างจริงของหลักการทรงงานและการประยุกต์ใช้	1. บรรยายให้ความรู้ 2. กิจกรรมระดมความคิดจากกรณีตัวอย่างความล้มเหลวของโครงการหนึ่งในอดีตแล้วให้ผู้เรียนวิเคราะห์ว่าหากนำหลักการทรงงานข้อใดไปใช้จะทำให้โครงการนั้นสำเร็จพร้อมนำเสนอ	30 นาที	30 นาที
2	เกษตรทฤษฎีใหม่ : หลักการเกษตรยั่งยืนของเกษตรกรไทย	1. ผู้เรียนมีความเข้าใจสัดส่วนการจัดแบ่งพื้นที่เกษตรตามแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ 2. ผู้เรียนสามารถออกแบบแผนผังพื้นที่การเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของตนเองได้	1. ความเป็นมาและความสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่ 2. รายละเอียดพื้นที่ 4 ส่วนของเกษตรทฤษฎีใหม่ 3. พื้นที่โครงการตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่	1. บรรยายให้ความรู้ 2. กิจกรรมระดมความคิด "ผังชีวิตพอเพียง" : ใช้กระดาษ A3 และอุปกรณ์วาดภาพ จำลองโจทย์ขนาดพื้นที่ดินที่จำกัด แล้วให้ผู้เรียนออกแบบการจัดการพื้นที่ตามสัดส่วนของเกษตรทฤษฎีใหม่พร้อมนำเสนอ	30 นาที	45 นาที

ที่	หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	ขอขำยเนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	ศาสตร์การจัดการน้ำ (ฝาย เขื่อน ฝนหลวง แก้มลิง)	1. ผู้เรียนสามารถอธิบายกลไกการทำงานและความแตกต่างของโครงการจัดการน้ำแต่ละประเภทได้ 2. ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการน้ำ	1. แนวพระราชดำริเรื่องจัดการน้ำ "จากนภาผ่านภูผา สู่มหานคร" (ฝนหลวง, ฝายชะลอน้ำ, เขื่อนกักเก็บ, แก้มลิงเพื่อบรรเทาอุทกภัย) 2. พื้นที่โครงการตามแนวพระราชดำริ	1. บรรยายให้ความรู้ 2. กิจกรรม "สายธารแห่งชีวิต" : ใช้แบบจำลองหรือ Infographic เรียงลำดับขั้นตอนการจัดการน้ำแล้วให้ผู้เรียนวิเคราะห์ว่าหากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปจะเกิดผลกระทบต้อพื้นที่เกษตรอย่างไร	30 นาที	45 นาที
4	ศาสตร์การจัดการป่า (ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง)	1. ผู้เรียนสามารถจำแนกประเภทของป่า 3 อย่าง (ไม้กิน ไม้ใช้ ไม้เศรษฐกิจ) และประโยชน์ที่ได้รับได้ 2. ผู้เรียนสามารถเลือกพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมเพื่อสร้างระบบนิเวศในพื้นที่ของตนเองได้	1. แนวพระราชดำริเรื่องจัดการป่า : การปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก 2. ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง 3. พื้นที่โครงการตามแนวพระราชดำริ	1. บรรยายให้ความรู้ 2. กิจกรรม "ออกแบบป่าในบ้าน" : ผู้เรียนเลือกรายชื่อต้นไม้ 10 ชนิด แล้วจัดกลุ่มตามรูปแบบป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง 3. กิจกรรมตอบคำถาม	30 นาที	45 นาที
5	ศาสตร์การบริหารจัดการ (สหกรณ์ และการพึ่งพาตนเอง)	1. ผู้เรียนบอกหลักการรวมกลุ่มสมาชิกเพื่อสร้างอำนาจต่อรองและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม 2. ผู้เรียนสามารถใช้แนวคิดการพึ่งพาตนเองเพื่อลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ในกลุ่มสมาชิกได้	1. หลักการสหกรณ์ (การช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน) 2. กระบวนการรวมกลุ่มเพื่อการผลิตและการตลาดตามขั้นตอนทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ 2 และ 3 3. พื้นที่โครงการตามแนวพระราชดำริ	1. บรรยายให้ความรู้ 2. กิจกรรมบทบาทสมมติ "รวมกลุ่มแก้จน" : จำลองสถานการณ์พ่อค้าคนกลางกดราคาผลิตผล แล้วให้ผู้เรียนสวมบทบาทสมาชิกในชุมชนที่ต้องประชุมกันเพื่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์หรือสหกรณ์เพื่อหาทางออกร่วมกัน	30 นาที	45 นาที
รวมจำนวนชั่วโมง					2 ชม. 30 นาที	3 ชม. 30 นาที

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อสิ่งพิมพ์/ เอกสารประกอบการฝึกอบรม เช่น หนังสือ ใบความรู้ แผ่นพับ
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์/ สื่อออนไลน์ เช่น วิดีทัศน์ YouTube
3. สื่อบุคคล เช่น ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้รู้/ ภูมิปัญญา
4. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

การวัดผลและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ของผู้เรียน จากการซักถาม การสังเกตระหว่างเรียนรู้ของผู้เรียน และการมีส่วนร่วมของกิจกรรมตอบคำถาม/ กิจกรรมบทบาทสมมติ/ กิจกรรมระดมความคิด
2. การนิเทศ กำกับ ติดตามระหว่างการจัดการเรียนรู้
3. ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. ออกเอกสารหลักฐานการจบหลักสูตร (ใบรับรองผ่านการฝึกอบรม)